

13.2.2023

Kunta- ja aluehallinto-osasto

Kemi-Savonlinna-työryhmän kokous

Aika 13.2.2023 klo 12.06–13.01.

Paikka Skype

Läsnä	Heinonen Noora	puheenjohtaja
	Eriksson Teemu	jäsen
	Mäenpää Eeva	jäsen
	Tyni Tero	jäsen
	Vuorinen Virpi	jäsen
	Koponen Ville	jäsen
	Mähkä Merituuli	jäsen
	Pikkujämsä Sirkku	jäsen
	Meuronen Mikko	jäsen
	Mäkäläinen Jari	asiantuntijasihteeri

3. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.06.

4. Ajankohtaiset asiat

Eduskunnan sosiaali- ja terveystoimikunta järjesti perjantaina 10.2. kuulemisen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetun lain 59 §:n muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi (HE 319/2022). Hallituksen esityksen mukaan Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueet voisivat ylläpitää kahta ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystysyksikköä sairaaloidensa yhteydessä. Lisäksi ehdotetaan, että valtio voi korvata Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueille kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystysyksikön ylläpidosta aiheutuvia lisäkustannuksia myöntämällä niille erillistä valtion korvausta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan alkuvuonna 2023. Korvauksia koskevia säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2024 syntyneisiin kustannuksiin.

Merituuli Mähkä kertasi valiokuntakuulemisessa käytyä keskustelua, jossa suurin osa kuulemiseen osallistuneista toimijoista suhtautui kriittisesti hallituksen esitykseen. Positiivisena esityksen lähtökohtia pitivät ainoastaan Etelä-Savon ja Lapin hyvinvointialueet, joilla niilläkin oli kritiikkiä esitystä kohtaan (ml. kustannusten korvaamisen ei-täysimääräisyys ja 20 %:n enimmäiskorvausraja).

Perustuslakivaliokunta käsittelee hallituksen esitystä tiistaina 14.2.

Perustuslakivaliokunta antaa alustavan aikataulun mukaan oman lausuntonsa torstaina 16.2.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnasta oli otettu yhteyttä STM:öön ja pyydetty välivastinetta lausunnoissa (pois lukien tuleva perustuslakivaliokunnan lausunto) esitetyistä huomioista. Välivastine tulee toimittaa valiokuntaan keskiviikkona 15.2. Välivastineen kirjoittaa STM.

5. Asetuksen valmistelun läpikäynti

Puheenjohtaja esitteli asetuksen valmistelun ja valtion korvauksen maksatuksen mahdollista aikataulua sekä siihen liittyviä avoimia kysymyksiä.

Puheenjohtajan esittelemän alustavan aikataulumallin mukaisesti voimaantulolain 616/2021 59 § muutos tulisi eduskunnassa tehtäväksi 3.3.2023 mennessä. Valmistelutyöryhmän työ päättyy hallituskauden päättyessä 31.3.2023. Avoinna on, tulisiko asetus istuvan hallituksen päätöslistalle vai ei. Edellytyksenä valtionavustuksen myöntämiselle olisi alueen oma selvitys ylimääräisistä kustannuksista. Tämän selvityksen tulisi olla VM:ssä 30.4.2023 mennessä. Ministeriöiden ehdotukset TA-määrärahasta tulisi tehdä (KAO BO:lle) kesäkuuhun mennessä. Uusi budjettimomentti olisi mahdollisesti 28.89.34. Edeltävää aikatauluhahmotelmaa noudattaen valtion talousarvioesitys valmistuisi 10/2023 ja eduskunnan talousarviopäätös 12/2023. Maksupäätös alueille tehtäisiin viikoilla 51-52. Maksatus alueille 1. pankkipäivänä v. 2024 eli tiistaina 2.1.2024.

Keskusteltiin valtionavustuksen em. aikatauluista sekä JTS- ja TA-valmisteluissa esitettävästä määrärahan määrästä ja määrärahan myöntämisen ehtona olevasta selvityksestä.

Hallituksen esityksen mukaan erilliskorvauksen saamiseksi Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueen olisi toimitettava korvauksen hallinnoinnista vastaavalle valtionvarainministeriölle vuosittain riittävä selvitys päivystyspalvelujen toiminnasta ja taloudesta sekä kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystyksikön ylläpidosta aiheutuvista ylimääräisistä kustannuksista.

Korvaus maksettaisiin ensimmäisen kerran vuonna 2024 syntyneistä kustannuksista.

Hallituksen esityksen muotoilu todettiin osin tulkinnanvaraiseksi sen osalta, miltä ajalta hyvinvointialueen toimittaman selvityksen tiedot tulisi kerätä ja milloin korvaus maksettaisiin hyvinvointialueille. Mikäli korvausta maksetaan vuonna 2024 syntyneistä kustannuksista, voidaan hallituksen esityksen kirjausta tulkita niin, että hyvinvointialueen valtiovarainministeriölle toimittaman selvityksen tulee kattaa kaikki vuoden 2024 aikana toteutuneet ylimääräiset kustannukset. Tämä tarkoittaisi korvauksen määrärahan sisällymistä vasta vuoden 2025 talousarvioon. Valmistelussa on kuitenkin tulkittu toivottavan korvauksen maksamista jo vuonna 2024.

Keskustelussa huomautettiin, että hyvinvointialueen selvitys ylimääräisistä kustannuksista vaatii aikaa, jotta toteutuneista kustannuksista on tietoja saatavilla. Näin maksatusta ei olisi, ainakaan vuonna 2024, perusteltua tehdä heti kalenterivuoden alussa. Tunnistettiin, että hyvinvointialueen selvitykset voivat pohjautua ainakin alkuvaiheessa arvioihin ja myös se, että ainoastaan tiedot kustannuksista vahvistuvat vasta tilinpäätöstietojen vahvistuttua. Keskusteltiin, miltä osin Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueille maksettava korvaus vastaa hyvinvointialueiden tuottamaa selvitystä kustannuksistaan ja miltä osin korvaus olisi laskennallista ja perustuisi harkintaan sekä hyvinvointialueen tuottaman selvityksen perusteella tehtyihin arvioihin ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen ylimääräisistä kuluista.

Pohdittiin, että jos tulkinnan lähtökohtana on, että korvauksen määrä olisi sidottu alueiden toimittamiin selvityksiin, jättää se vähemmän harkinnanvaraa valtionavustuksen myöntäjälle. Tällöin rahoitus muodostuisi enemmän alueiden todellisten kustannusten korvaamiseksi. Mikäli rahoitus puolestaan myönnettäisiin varainhoitovuotta koskien kalenterivuoden alussa, se korostaisi ehkä enemmän korvauksen määrän laskennallisuutta ja harkinnanvaraisuutta. Molemmissa tapauksissa hyvinvointialueiden tekemät selvitykset tulee tarkastaa huolellisesti ennen maksatusta. Todettiin, että valtionavustuksen määräraha täytyy esittää sekä JTS-valmistelussa että myös kullekin talousarviovuodelle, mutta avoin kysymys on, missä vaiheessa ministeriöissä on tarpeeksi tietoa määrärahan maksupäätöksen antamiseksi.

JTS-esitykseen nähtiin tarkoituksenmukaisena kirjata 9 milj. euron vuotuinen määräraha, jonka suuruus perustuu STM:n lainvalmisteluvaiheessa kokoamiin tietoihin ja niiden pohjalta tehtyihin arvioihin kustannusten suuruudesta. Tunnistettiin, että jatkossa voisi pohtia, tulisiko vuotuista määrärahaa tarkentaa lisätalousarviossa, jos uutta tietopohjaa alueiden selvityksistä ilmenisi. Keskustelussa myös pohdittiin mallia, jossa vuoden 2024 kustannusten korvaus

perustuisi tammi-kesäkuun aikana syntyneisiin kustannuksiin ja niiden mukaiseen loppuvuoden arvioon. Lisäksi keskusteltiin mahdollisuudesta tarkastaa hyvinvointialueille myönnetyn erilliskorvauksen määrää takautuvasti edeltävän vuoden kirjanpilotietojen valmistuttua.

Päätettiin jatkaa korvauksen myöntämiseen ja riittävän tietopohjan määrittämiseen liittyvää keskustelua työryhmän seuraavissa kokouksissa.

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous on perjantaina 17.2. klo 11.05.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.01.